V I Lenin:
Brev till Sljapnikov

27 oktober 1914

(Ur *Collected Works*, Progress Publishers, Moskva, vol. 35, s. 167-169.)

Käre vän

Jag har just fått ditt andra brev och har satt mig ner för att prata med dig.

Tack så mycket för brevet om händelserna i Sankt Petersburg. Det kommer att bli en utmärkt rapport till Centralorganet. Ett nummer av Centralorganet kommer att publiceras om några dagar, och vi ska skicka det till dig. Vänta på det. Vänta också på nästa nummer. Du måste stanna i Stockholm tills transporten *genom* Stockholm av (1) brev, (2) personer och (3) litteratur har organiserats *helt och hållet*. För detta bör du systematiskt utbilda och *testa* ett bra förmedlingsombud i Stockholm. Är kamrat Skovno lämplig för detta? Det som är bra med henne är att hon är bolsjevik. Hon kommer inte att gå över till den andra sidan. Men är hon affärsmässig, är hon skärpt, är hon noggrann?

Jag är mycket glad att kamrat Kollontaj[2] har intagit vår ståndpunkt, och jag är också glad över Martovs (i det stora hela) utmärkta ledning av *Golos* i Paris. Men jag är dödligt rädd för att Martov (och andra som liknar honom) kommer att gå över ... till den ståndpunkt som Kautsky och Troelstra har intagit. Jag hatar och föraktar *nu* Kautsky mer än någon annan, med hans avskyvärda, smutsiga självgoda hyckleri. Ingenting har hänt, säger han, principerna har inte övergivits, alla hade rätt att försvara sitt fosterland. Det är internationalism, om ni så vill, att arbetare i alla länder skjuter varandra ”för att försvara sitt fosterland”.

Rosa Luxemburg hade rätt när hon *för länge sedan* skrev att Kautsky har ”en teoretikers undergivenhet” – servilitet, för att säga det rakt ut, servilitet gentemot partimajoriteten, gentemot opportunismen. Just nu finns det *ingenting* i världen som är mer skadligt och farligt för proletariatets *ideologiska* oberoende än denna ruttna självbelåtenhet och detta motbjudande hyckleri hos Kautsky, som vill kväva och täcka över allt, lugna arbetarnas vaknade samvete med hårklyverier och pseudovetenskapligt prat. Om Kautsky lyckas med detta kommer han att bli den borgerliga oärlighetens främsta företrädare inom arbetarrörelsen. Och Troelstra kommer att vara hans – åh, Troelstra är en skickligare opportunist än den ”snälle” lille gamle mannen Kautsky! Som Troelstra manövrerade för att driva ut ärliga män och marxister ur det nederländska partiet (Gorter, Pannekoek, Wijnkoop)!! Jag kommer aldrig att glömma hur Roland-Hoist, när hon en gång besökte mig i Paris, sa om Troelstra: ”*ein hundsgemeiner Kerl*” (*gredin*, på franska)[3] ... Jag är ledsen att du kastade pärlor för hans fötter...[4]

---

[2] *Kollontaj, Alexandra* (1872–1952) – medlem av den socialdemokratiska rörelsen från 1890-talet, deltog i revolutionen 1905–07. Mellan 1906 och 1915 var hon knuten till mensjevikerna. 1915 blev hon medlem i bolsjevikpartiet, efter att ha intagit en revolutionärt internationalistisk hållning vid krigsutbrottet. Efter oktoberrevolutionen innehade hon ansvarsfulla poster.

[3] ”En skurkaktig jävel.” *–Red*.

[4] I slutet av oktober 1914 talade Sljapnikov med Pieter Troelstra, ledare för den nederländska socialdemokratiska rörelsen, som hade kommit till Stockholm på uppdrag av den tyska socialdemokratins opportunistiska ledare för att få ett avtal om att Internationella socialistiska byrån (I.S.B.) skulle flyttas till Amsterdam under kriget, och för att påverka de skandinaviska socialdemokraterna att rättfärdiga den förrädiska hållning som ledarna för den tyska socialdemokratin intagit. Under sitt möte med Troelstra, som ägde rum i närvaro av en representant för organisationskommittén, Y. Larin, mensjeviken Dalin, Alexandra Kollontaj och andra, över-

Troelstra och de opportunistiska skurkarna i *Vorstand* [5], de tyska socialdemokraternas ledning, bedriver en smutsig liten intrig för att täcka över allt. Var på din vakt, bli inte ett ofrivilligt offer för denna intrig! Ge inte av misstag någon hjälp till dessa arbetarrörelsens värsta fiender, som under denna krisepok försvarar chauvinismen ”teoretiskt” och bedriver en småsint och motbjudande diplomati. Den ende som har sagt sanningen till arbetarna – om än inte tillräckligt högt och ibland inte särskilt skickligt – är Pannekoek, vars artikel vi har skickat till dig (skicka en översättning till ryssarna).[6] Hans ord, att om ”ledarna” för den internationella organisation som mördades av opportunisterna och Kautsky nu samlas och börjar ”skyla över” sprickorna, så kommer detta ”inte att ha någon som helst betydelse” – det är de *enda* socialistiska orden. De är *sanningen*. Bitter, men sann. Och nu behöver arbetarna sanningen, hela sanningen, mer än någonsin, inte ruttet diplomatiskt spel, inte försök att ”lappa och laga”, inte att det onda ska smetas över med gummiaktiga resolutioner.

Det är uppenbart för mig att Kautsky, Troelstra plus Vandervelde (det kan vara plus X+Y+Z eller minus X, Y, Z – det är inte så noga) nu är upptagna med en intrig i detta syfte. Flytten av Internationella byrån till Holland är en liknande intrig av samma skurkar.

Jag kommer att hålla mig borta från dem och från det – och kommer att ge samma råd till vår representant i Internationella socialistiska byrån (Litvinoff, 76. High Street. Hampstead, London, N. W.) – och jag råder er att göra detsamma.

”Lyssna inte på de ogudaktigas råd”,[7] sätt ingen tillit till Troelstra och liknande, etc., etc., utan ge dem bara ett kort ultimatum: här är manifestet (en revidering av teserna; vi skickar det till er i tryck om några dagar) från vår centralkommitté om kriget: vill ni publicera det på ert språk? Nej? Nåväl, då är det adjö, våra vägar skiljer sig åt!

Om Kollontaj är på vår sida, låt henne hjälpa till att ”driva igenom” detta manifest på andra språk. Lär känna *Höglund*, en ung svensk socialdemokrat, ledare för ”oppositionen”, läs upp vårt manifest för honom (hänvisa till mig: vi lärde känna varandra i Köpenhamn). Undersök om han är *ideologiskt* nära oss (han är bara en naiv, sentimental antimilitarist: det är just sådana människor som måste få höra – antingen inbördeskrigets paroll eller stanna hos opportunisterna och chauvinisterna).

Hela problemet i Ryssland handlar nu om att organisera ett ideologiskt motstånd mot opportunisterna i Internationalen och mot Kautsky. Det är den avgörande frågan. Kommer Martov att gå över nu? … Jag fruktar det! …

---

lämnade Sljapnikov manifestet från RSDAP:s centralkommitté till honom och svaret från den bolsjevikiska gruppen i Duman till Emile Vandervelde, och skickade senare, på hans begäran, brev som förklarade bolsjevikernas inställning till kriget.

[5] Exekutivkommittén eller CK – *Red.*

[6] Hänvisningen avser Anton Pannekoeks artikel ”Der Zusammenbruch der Internationale” (”Internationalens sammanbrott”), som publicerades i det schweiziska socialdemokratiska partiets organ, *Berner Tagwacht*, nr 245, 246 och 247, 20, 21 och 22 oktober 1914.

[7] Lenin hänvisar till den konferens för socialister från neutrala länder som föreslagits av Pieter Troelstra och Thorvald Stauning. Konferensen ägde rum i Köpenhamn den 17–18 januari 1915. Deltog gjorde representanter för de socialistiska partierna i Sverige, Danmark, Norge och Holland. Konferensen antog en resolution som uppmanade de socialdemokratiska partierna i de neutrala länderna att uppmana sina regeringar att medla mellan de krigförande länderna och därigenom bidra till att återställa freden. Några av de socialdemokratiska partierna lade fram deklarationer om sin inställning till kriget inför konferensen. Från RSDAP:s centralkommitté fick konferensen nr 33 av *Sotsial-Demokrat* med manifestet ”Kriget och den ryska socialdemokratin” och en officiell rapport om arresteringen av de bolsjevikiska deputerade i Duman.

Med vänliga hälsningar,

Er

Lenin

Lästips: Lars Lih, Kautsky och Lenin. Ur Lihs bok, "Lenin Rediscovered", kapitel 1, de avsnitt där Lih visar hur mycket Kautskys teorier betydde för Lenins organisations-uppfattning.

Lenin och Kautsky – en bibliografi. Fram till 1:a världskriget ansåg Lenin att Kautsky var en stor marxist. Men därefter gick de skilda vägar. Bibliografin sammanställd av Martin Fahlgren.